

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 7

Матеріали

*Звітної науково-практичної конференції
“Теоретико-методологічні засади та соціальна практика
модернізації України: політичні, юридичні, економічні
та психологічні проблеми”
м. Київ, МАУП, 29 листопада 2018 р.*

*IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Проблеми і перспективи соціально-економічного
розвитку України в умовах європейської інтеграції”
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2018 р.*

*Міжнародної наукової конференції
“Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні:
стан, проблеми, тенденції розвитку”
м. Київ, МАУП, 7 грудня 2018 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2018

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 31.10.18)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко (заступник голови), д-р наук з держ. упр., проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
А. М. Кислий, д-р юрид. наук., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор)

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 7: Матеріали. звітн. наук.-практ. конф. “Теоретико-методологічні засади та соціальна практика модернізації України: політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми”, 29 листопада 2018 р.; IV Всеукр. наук.-практ. конф. “Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України в умовах європейської інтеграції”, 14 листопада 2018 р.; Міжнар. наук. конф. “Сучасні аспекти модернізації освіти в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку”, 7 грудня 2018 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2018. — 372 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2018
© ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018

Підпалій В. Л.	
Окремі проблеми стадії підготовчого судового засідання	144
Кабанова І. А.	
Сучасна класифікація валютних ринків та їх учасники	147
Найченко А. М., Куртакова Г. О.	
Докази в господарському процесі: виникнення та розвиток електронного документа.....	150
Шевченко В. С.	
Стан законодавства у сфері мовних відносин.....	155
Мироненко І. В.	
Застосування оперативно-господарських санкцій у сфері капітального будівництва	157
Бондаренко О. Г.	
Використання поліграфа під час розслідування заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, що спричинило смерть потерпілого.....	160

ЕКОНОМІЧНІ ПИТАННЯ

Романова Л. В.	
Маркетинг в епоху постмодернізму: проблеми і перспективи розвитку	163
Дмитренко Г. А.	
Унікальна траєкторія модернізації України в контексті реалізації ідеології еколюдиноцентризму	166
Сафонова В. Є., Кальна-Дубінюк Т. П.	
Використання інформаційно-консультаційних технологій для прийняття науково обґрунтованих рішень	169
Карбовська Л. О.	
Конкуренція, маркетинг і конкурентні переваги.....	171
Алієва-Барановська В. М.	
Удосконалення стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності України в умовах інтеграційних перетворень	174
Згалат-Лозинська Л. О.	
Інтелектуальний капітал як фактор інноваційного розвитку економіки.....	177
Калина А. В.	
Причини та наслідки зниження рівня життя населення в Україні.....	180
Новальська Н. І.	
Застосування сучасних освітніх технологій при викладанні навчальних дисциплін з менеджменту та адміністрування	183
Тьорло В. О., Мірошніченко В. В.	
Модернізація господарства України за принципом зеленої економіки	186
Бігдаш В. Д.	
Виклики та позитивні тренди розвитку страхового ринку України	188
Чуніхіна Т. С.	
Податкова політика: теоретичний аспект	190

УНІКАЛЬНА ТРАЄКТОРІЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕОЛОГІЇ ЕКОЛЮДИНОЦЕНТРИЗМУ

Впродовж всіх років існування України як суверенної держави вона поступово втрачала не тільки свій промисловий і трудовий потенціал, а і свою економічну, та навіть політичну незалежність. Тобто занепад України, який підтверджується також низькими макроекономічними (наприклад, ВВП на душу населення) і мікроекономічними показниками (зокрема, мізерним розміром середньої заробітної плати) стає безперечним фактом, ігнорувати який вже неможливо.

На думку автора, одним із узагальнюючих і одночасно ключовим (людиноцентричним) критерієм такого занепаду є також виникнення у багатьох дорослих, і головне, у великій кількості учнівської молоді потреби виїхати за кордон. Глибинна причина одна – неможливість самореалізуватися в країні в умовах низької якості життя і відсутності бачення перспектив покращення ситуації в майбутньому.

Серед мислячих патріотів немає сумнівів, що винна в цьому, в першу чергу, безпорадна, неефективна система державного управління, яка безпосередньо чи опосередковано впливає на діяльність всіх без виключення суб'єктів соціально-економічних процесів.

Мета статті – розглянути можливість модернізації України з позиції формування в країні ефективного (системного) державного управління, орієнтованого на підвищення якості життя громадян.

Відтак, виникає питання: чому неефективна система державного управління, яка складається із великої кількості організацій, серед яких органи влади на місцевому, регіональному (районному, обласному) і національному рівнях є ключовими. Відповідь може бути такою: влада неорієнтована на підвищення якості життя населення, бо здійснюється без участі громадян і контролю з боку громадян. Це обумовлює безвідповідальність дій представників управлінської еліти. У зв'язку з цим їх особисті інтереси грають головну роль в їх діяльності, а повинно бути навпаки – підпорядкування особистих інтересів суспільним.

В цьому контексті дуже важливі висновки зробили два професори зі США Дарон Аджемоглу (Гарвард) та Джеймс Робінсон (Університет Чикаго), які досліджували походження багатства і бідності великої кількості країн на всіх континентах світу. У всіх бідних країн дуже різна історія, мова й культура. Спільним ж є екстрактивні інститути (мова йде про відсталі регресивні економічні і політичні інститути – від автора). У всіх цих випадках основою інститутів є еліта, що підлаштовує економічні інститути для свого збагачення і подовження своєї влади за рахунок величезної більшості членів суспільства [1].

Вже немає сумніву, що реформи, які здійснюються в Україні, малоефективні з точки зору покращення життя більшості людей. Головна причина – їх безсистемність, а саме слабка ув'язка між собою в умовах відсутності загального стрижня реформацій.

Системність в управлінні – це запорука ефективного управління за умов правильно визначених цілей. Будь-яка система – це взаємодія взаємозалежних частин в рамках певної цілісності. Чіткі цілі та визначення результатів їх досягнення обумовлюють цю цілісність в соціальних системах, взаємодіючі частини яких доповнюють одна одну заради досягнення кінцевих результатів. Регулятором такої взаємодії частин є зворотній зв'язок.

І якщо цілі можуть бути заявленими (задекларованими), то одержані результати їх досягнення повинні бути чітко виміряні, щоб налагодити зворотній зв'язок за цими результатами.

Низька ефективність вітчизняної системи державного управління обумовлюється як раз тим, що головна ціль державного управління – покращення якості життя людей – лише декларується, але не підтверджується визначеним результатом їх досягнення. Тому відсутній зворотній зв'язок в діяльності державних структур, що породжує безвідповідальність, в першу чергу, органів влади перед громадянами.

В таких умовах неможливо цілеорієнтувати діяльність владних структур на підвищення якості життя громадян через налагодження системного контролю з боку громадян при участі кожного громадянина всіх регіонів нашої країни.

Отже, для суспільної науки виникає надзавдання: визначити показник, який б кількісною мірою чітко характеризував рівень якості життя громадян (ЯЖГ). Тоді за його допомогою можна контролювати динаміку підвищення рівня ЯЖГ як кінцевого результату діяльності владних структур на всіх ієрархічних рівнях державного управління.

Знайдено соціальну технологію виміру якості життя громадян за всіма сферами життєдіяльності людини [2].

Сьогодні наука виділяє п'ять таких сфер: трудова; за місцем мешкання і відпочинку; освіта; належність до країни через сприйняття її цінностей. Особливу сферу життєдіяльності людини складає родина, на формування якої державне управління, на перший погляд не впливає (але це не зовсім так).

Оскільки показник ЯЖГ пов'язаний з рівнем задоволення потреб людини, тому є тільки один шлях одержання інформації для його визначення. Мова іде про опитування населення за певними “розумними” анкетами на паперових чи електронних носіях, які включають критеріальну основу і графу для зазначення причин незадоволення потреб за кожною зі сфер життєдіяльності людини.

Маючи на увазі, що одержані показники ЯЖГ відображають одночасно кінцеві результати діяльності влади та використовуються в механізмі зворотнього зв'язку в системі управління, соціальні опитування населення за певною вибіркою треба здійснювати щорічно. Операторами цих опитувань стають депутати місцевих рад.

Ще 20 років тому таке опитування було успішно проведено у місті Вишневе Київської області [3, 4]. Але на шляху досягнення стратегічного успіху зазнала супротиву з боку вищої влади регіону, яка відчула небезпеку для своєї подальшої корумпованої діяльності.

Конкретним результатом цього опитування виявилася перемога організатора цього опитування (під науковим керівництвом автора) на виборах мера міста на два терміни. На багатьох анкетах було дописано місцевим населенням: “Дякуємо за те, що нас нарешті опитали, яке наше життя-буття”.

Джерело унікальності шляху віддалення від безсистемного “ручного” державного управління в Україні.

В ідеалі ефективною система державного управління може бути тільки тоді, коли вона чітко цілеорієнтована на підвищення якості життя громадян і всі його струк-

тури (в першу чергу, органи влади) несуть відповідальність за динаміку цього підвищення. Щоб спостерігати таку динаміку, потрібен показник – індекс, який б кількісно мірою фіксував зміни рівня якості життя громадян за певний період, наприклад, рік. Маючи такий показник, можна налагодити чіткий зворотній зв'язок і поступово ліквідувати безвідповідальність органів влади перед людьми, починаючи з місцевого рівня і закінчуючи національним. Тобто, можна перейти до системного управління.

Визначення індексу ЯЖГ сприяє формуванню дійсної демократії в суспільстві через реальний вплив громадян на діяльність державних структур наступним чином:

- по-перше: оцінки рівня ЯЖГ окремого громадянина в своїй сукупності (як середні величини) стають оцінкою кінцевих результатів діяльності органів місцевого самоврядування з боку громад сіл, селищ, міст;
- по-друге: сукупність індексів ЯЖГ громад у вигляді середнього показника дає оцінку кінцевих результатів діяльності районних адміністрацій. За допомогою аналогічних розрахунків середніх показників по районах визначається індекс ЯЖГ як оцінка діяльності обласних державних адміністрацій і, нарешті, тріади центральних органів влади;
- по-третє: поява унікального індексу ЯЖГ дає можливість наскрізним чином об'єднати зусилля органів влади на всіх ієрархічних рівнях знизу вгору. Це дозволить наповнити гасла про демократію дійсним змістом.

Висновки

Україна – унікальна країна зі своєю ментальністю населення та, відповідно, управлінської еліти. Саме ця ментальність обумовлює наші негаразди і ніколи не надасть можливості їй стати потужною незалежною державою з потужною економікою, якщо не набере свій унікальний шлях до підвищення ефективності державного управління в контексті реалізації нового управлінського курсу для України [5].

Системне повернення влади “обличчям” до своїх громадян породжує необхідність у визначенні ідеології розвитку держави, яка базується на загальнолюдській моралі. Стрижнем цієї моралі є повага кожної людини до інших людей і природи, що і складає сутність ідеології еколюдиноцентризму [6].

В цьому контексті важлива роль належить національній системі освіти. Вона потребує інноваційного вектору модернізації в напрямку дитиноцентризму і формування самодостатніх конкурентоздатних особистостей таким чином, щоб сприяти їх самореалізації саме в українському суспільстві.

Джерела

1. Аджемоглу Дарон, Робінсон Джеймс. Чому нації занепадають / Перекл. з англ. О. Дем'янчука. – К.: Наш формат, 2016. – 440 с.
2. Кваліметрія в управлінні: гуманістичний контекст: навч. посіб. (за заг. ред. Г. А. Дмитренка. – Житомир : Видавець О. О. Євенок. 2016. – 336 с.
3. Гошко А. О. Цільовий підхід до оцінки діяльності місцевих органів самоврядування. – К.: УАДУ, 1998. – 64 с.
4. Гошко А. О. Технологія системи соціального контролю діяльності органів місцевого самоврядування (методичні рекомендації). – К.: Вд-во УАДУ, 2000. – 96 с.
5. Дмитренко Г. А., Солодков В. Т. Оздоровлення нації в об'єктиві науки: науково-публіцистичне видання. – К.: ДКС-Центр, 2018. – 244 с.
6. Людиноцентрична система державного управління в Україні: утопія чи шанс / кол. монографія [за заг. ред. Г. А. Дмитренка] . – К.: ДКС-Центр, 2014. – 240 с.